

NOMS DE LLOC ESOTÈRICS I DIVINS DE MALLORCA

Vicenç Carbonell Virella

Al nostre butlletí de la Societat d'Onomàstica s'han publicat quatre relacions provisionals de topònims esotèrics i complementaris de les terres de parla catalana. La primera s'insereix en el núm. 97, de l'any 2004, la segona en el núm. 103, de l'any 2006, la tercera en el núm. 110, de l'any 2008, i la quarta en el núm. 123, de l'any 2012. En aquesta darrera llista, aquests noms de lloc arribaven a 1.796 entrades. Actualment, mercès a diversos col·laboradors, ja disposem de 2.219 entrades d'aquesta naturalesa.

En aquesta nova oportunitat —a semblança de les anteriors convocatòries—, l'inventari de Mallorca consta de prop de dues-centes entrades, les quals estan detallades per ordre alfabètic en una taula on figura el topònim, el seu genèric, el municipi on pertany i la informació disponible. A les notes, es dona la seva situació i es comenten algunes llegendes que s'han publicat. La present llista s'ha confeccionat, en gran part, gràcies a l'estimable col·laboració del nostre amic i conegut mallorquí Miquel Àngel Escanelles Garau.

Repetim el que hem comentat en altres ocasions, esotèric és tot allò misteriós, incompreensible i ocult per als no iniciats. Considerem topònims esotèrics els que incorporen els substantius Bruixa, Bruixo, Bruixot, Bruixeta, Encantària, Fada i Dona d'Aigua, Diable (antònim d'Àngel) i els seus sinònims Diabló, Dimoni, Banyeta, Lucífer, Satanàs i Botero, Infern (antònim de Cel i Paradís, i sinònim de Llimbs), Infernet i Purgatori. Quant als noms de lloc complementaris o divins, hem inventariat Ànima, Cel (ja hem dit, antònim d'Infern), Llum, Àngel (antònim de Diable), Missa, Déu, Jesús, Papa, Bisbe, Calvari (exclusos els santuaris), Paradís (oposat a l'Infern), Diví, Llimbs (sinònim d'Infern), Fe, Misteri i altres. També hi podrien entrar dracs, frares, monjos i capellans, tots de gran difusió toponímica, però, per ara els tenim en la reserva.

No cal dir que la toponímia esotèrica és universal, ja que aquestes denominacions es troben en totes les llengües del món. Per proximitat, hem afegit a la llista uns exemples. Són el Barranco del Infierno i els Picos del Infierno, localitzats al Pirineu aragonès, però n'hi ha arreu de la península Ibèrica. Així, al SE de la província de Guadalajara, al municipi de Peñalen (Alto Tajo), a tocar la província de Conca, hi consten la Sima del Diablo, el Pozo del Infierno i la Puerta del Infierno (*Onomàstica* número 94, pàg. 375, 376 i 379). De fet, segons vam llegir en un altre butlletí interior de la nostra Societat d'Onomàstica (número 54-55, pàg. 469), la veu popular ha batejat els llocs segons el benestar o el malestar de l'indret: Purgatori, Infern, Glòria, Paradís, etc.

Avui, a Mallorca hi tenim enregistrats 56 inferns, 27 dimonis, 20 ànimes, 14 bruixes i els seus derivats, 9 àngels, 8 purgatoris, 8 diables, 8 papes, 8 bisbes, 8 misses i derivats, 6 banyetes, 5 déus, 4 Jesús, 3 fes, 2 paradisos, 2 sants, 2 llums i una unitat de cadascun dels següents: calvari, llim, bisbal i bonjesús.

Entre els genèrics més habituals, és a dir, a part dels més o menys sovintejats Can, Cal, Son, coves, cloves, fonts, camps, horts, camins, comes, comelles, penyals, clots, passos, pujols, torrents, molins, forats (aquests solen ser sempre de l'Infern), racons, gorgs, carrers, turons, talaies, síquies, roques, etc., a Mallorca n'hi ha de prou curiosos. Com a exemples cal esmentar la “Cadera des Bisbe” a Andratx, el “Barret del Bisbe” a Lluçmajor, l’“Esquena del Bon Jesús” a Sant Llorenç des Cardassar, la “Tenassa de sa Bruixa” a Puigpunyent, les “Potades del Dimoni” a Esporles, la “Potada del Dimoni” a Montuïri, la “Culada del Dimoni” a Esporles, el “Pou del Dimoni” a Palma, el “Tremolor de l'Infern” a Artà, les “Voltetes de l'Infern” a Escorca, les “Portes de l'Infern” a Lluçmajor i els “Inferns de ses Voltes” a Sant Llorenç des Cardassar. I n'hi deu haver més.

Tot i què tenim alguna recent aportació, a mitjan desembre de 2014 seguim dient que la llista és provisional. Seran ben rebudes tota mena d'esmenes i afegits que puguin millorar i incrementar el nombre d'aquest tipus de noms de lloc de l'illa. Moltes mercès anticipades per qualche col·laboració.

Llista provisional de noms de lloc esotèrics i divins de Mallorca

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
1350	Àngel,	Can.	Campos	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: A ponent de Campos; Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1348	Àngel,	l'.	Capdepera	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: Proper a la carretera d'Artà a Banyamel; Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca; Navetiforme de l'Àngel, a Banyamel (Guía Arqueològica de Mallorca, 211/212).
1349	Àngel,	Can.	Sant Llorenç des Cardassar	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: A migdia de Son Servera i ponent de la cala Millor.
1353	Àngel,	clova de l'.	Sant Llorenç des Cardassar	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: Al NO de Sant Llorenç i al SO d'Artà. Una clova és un tros de terra bona, cultivada, tancada de paret.
1354	Àngel,	font de ca s'.	Sóller	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: Al NE del port de Sóller, en la carretera interior. Miquel Gual. Jaume Albertí. Les fonts de Sóller.
1347	Angelets,	coma des.	Capdepera	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: A ponent de les coves d'Artà, limitant amb el municipi de Son Servera.
1346	Angelí,	Can.	Palma	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: Al N de la ciutat i de la circumval·lació.
1352	Àngels,	camp des.	Llucmajor	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: A la costa, dins la urbanització Cala Pi. Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1080	Àngels,	carrer dels.	Selva	Onomàstica	Butlletí, 28, juny de 1987, pàg. 24: Es troba des de l'any 1881.
1351	Ànima,	Can Joan de s'.	Campos	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: Entre Campos i Santanyí.
1637	Ànima,	molí d'en Roca o de s'.	Manacor	Manacor Turístic	Ajuntament de Manacor. Delegació de Turisme (23-2-2009): Al sud de la part antiga del poble, a llevant del carrer de la Comtessa, existeix un lloc alt on queden les restes de 10 molins. Un d'ells està restaurat i porta el nom de "Molí d'en Roca o de s'Ànima".
1355	Ànimes,	Ca les.	Alcúdia	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: Al NO d'Alcúdia i a ponent de Bahía Club. Límit entre Alcúdia i Pollença.
1583	Ànimes,	Ca les.	Alcúdia	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1053	Ànimes,	cova de	Andratx	Onomàstica	Butlletí, 23, 125/127: A la costa.

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
		ses.			Segons Toponíamallorca.net: és a la costa del sud d'Andratx, vers la cala Llamp i a llevant de sa Mola; Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1356	Ànimes,	pas de ses.	Andratx	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: És al N d'Andratx i al NE de Sant Elm. Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
308	Ànimes,	talaia de ses.	Banyalbufar	GEC	Antiga vigilància de la costa N, construïda al segle XVI. També es diu sa Torreta, la talaia des Verger, etc. (volum 2, 193). <i>Onomasticon</i> II, pàg. 199 diu "Torre de Ses Ànimes"; Mapa de Mallorca DM: "Torre de Ses Ànimes", al SO de Banyalbufar.
852	Ànimes,	lloc o casa d'.	Felanitx	Onomasticon	Volum II, 199.
1357	Ànimes,	camp de ses.	Llucmajor	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: Situat al sud de la carretera de Llucmajor a Campos. Bartomeu FONT. Mapa de Llucmajor.
1361	Ànimes,	ses.	Llucmajor	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: És al NO de Llucmajor, sota la carretera de Palma. Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1358	Ànimes,	ca ses.	Montuïri	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: És troba al NO de Montuïri, damunt la carretera de Palma a Manacor. Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1363	Ànimes,	hort de ses.	Palma	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: A llevant de Palma i a migdia de la carretera de Manacor. Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
2196	Ànimes,	ca les.	Pollença	Miquel Àngel Escanelles	Comunicació 2-2-2014: Devora el pont de can Roig.
1364	Ànimes,	hort de ses.	Porreres	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: No lluny i al N de Porreres. Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1359	Ànimes,	ca ses.	Puigpunyent	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: Situat al SO de Puigpunyent, en el lloc de Galilea. Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
891	Ànimes,	vinya de ses.	Santanyí	Onomàstica	Butlletí 92, 71: Segons Cosme AGUILÓ.
1362	Ànimes,	camí de ses.	Sencelles	Miquel Àngel Escanelles	Toponíamallorca.net: Entre Sencelles i Costitx, a migdia de la carretera. Mapa Topogràfic de les Illes

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
					Balears MTB 1:5.000.
1212	Ànimes,	carrer de les.	Sineu	Onomàstica	Butlletí 42, 50, 51, 54: Empadronament de 1824 i 1864.
1652	Ànimes,	ca les.	Sóller	Miquel Àngel Escanelles	Plàcid PEREZ. Cadastre de Sóller de 1968
1360	Ànimes,	ca ses.	Valldemossa	Miquel Àngel Escanelles	Toponímiamallorca.net: A la carretera de Valldemossa a Deià, un xic més amunt de s'Estaca. Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1582	Banyeta,	Can.	Alcúdia	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1604	Banyeta,	hort de Can.	Campos	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1605	Banyeta,	Can.	Campos	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca; Al SE de Campos (Mapa Mallorca DM).
1624	Banyeta,	Can.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1678	Banyeta,	Can.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1636	Banyeta,	can.	Petra	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
887	Bisbal,	sa.	Selva	Alcover-Moll	Alqueria del poble de Caimari, situat al nord de la vila de la Selva (volum 2, 495).
1599	Bisbe Pasqual,	Cal.	Bunyola	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1587	Bisbe,	cadira des.	Andratx	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1590	Bisbe,	Cas.	Artà	Miquel Àngel Escanelles	Comunicació personal.
792	Bisbe,	cuina del.	Cabrera	Onomàstica	Butlletí 2, 17: Sa Cuina del Bisbe.
1617	Bisbe,	es.	Estellencs	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000; Onomàstica 78, 46 i 49: és un topònim orogràfic.
592	Bisbe,	barret del.	Llucmajor	Llibre Llucmajor	Núm. 354: Sobre una gran pedra fitada dins l'aigua, tocant la costa, no lluny de les pedreres de la Seu. També hi ha el barret des Capellà (foto núm. 309).
1628	Bisbe,	punta del.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca. Al N de les Cales de Mallorca (Mapa Topogràfic de Manacor 1:40.000, 2007).
1633	Bisbe,	síquia des.	Muro de Mallorca	Miquel Àngel Escanelles	Francesc Lillo. Toponímia de s'Albufera; mapa de Mallorca (1736)

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
					del tinent coronel Landaeta, per Vicenç M. Rosselló, a Miscel·lània Albert Manent, pàg. 407, indica que aleshores es deia "Estañis del Bisbe" i la transcripció moderna és "estany del Bisbe", al que avui és s'Albufera.
1647	Bonjesús,	esquena del.	Sant Llorenç des Cardassar	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1644	Bruixa o des Grau,	penyal d'en.	Puigpunyent	Miquel Àngel Escanelles	Onofre Rullan. Toponímia d'Esporles.
1591	Bruixa,	sa.	Artà	Miquel Àngel Escanelles	Tomàs Vibot. Possessions de Mallorca.
1621	Bruixa,	font.	Fornalutx	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
2131	Bruixa,	font de sa.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Comunicació 22-7-2012: recollit per Antoni Pascual Esteva, és al llogaret de Son Macià. Ningú no sap l'origen del nom.
1054	Bruixa,	en.	Puigpunyent	Onomàstica	Butlletí 23, 249: És el nom d'un coll de tords de la vall de Superna. També conegut per penyal des Grau
1641	Bruixa,	tenassa de sa.	Puigpunyent	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1642	Bruixa,	roca de sa.	Puigpunyent	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1592	Bruixes,	na.	Banyalbufar	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1593	Bruixes,	comellar de ses.	Banyalbufar	Miquel Àngel Escanelles	Tomàs Vibot. Son Bunyola.
1612	Bruixes,	cova de les.	Escorca	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
77	Bruixes,	puig de ses.	Llucmajor	Talaia	Forma part de la muntanya de Randa, segons Onomasticon III, 128/176 (Butlletí juny 1995); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca; Comunicació de Reig (14-10-2010): esmentat a la novel·la <i>Han plogut panteres</i> de Gabriel Janer Manila, situat prop d'Algaida; Escanelles (21-10-2010) diu que no forma part de la muntanya de Randa, car en realitat és l'extrem oriental del puig de Galdent, un massís proper. És frontera amb el municipi d'Algaida, però a Llucmajor.
1634	Bruixes,	comellar de ses.	Palma	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
1165	Bruixes,	cova de les.	Pollença	Joan Reig	En l'itinerari de Mortitx o Moritx, al clot de l'Infern, núm. 1036; <i>Vèrtex</i> , núm. 207, juliol-agost de 2006, pàg. 25: a llevant de l'arribada a mar del torrent de Mortitx, al N de Lluc.
1594	Bruixot,	penyal des.	Banyalbufar	Miquel Àngel Escanelles	Tomàs Vibot. Sa Mola de Planícia.
745	Calvari,	el.	Alcúdia	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
2181	Déu,	cova de la Mare de.	Calvià	Joan Reig	Comunicació 13-5-2013: Segons els plects de la separata <i>Atlas Geogràfic Històric dels Països Catalans d' El Temps</i> , núm. 2003.
1613	Déu,	clot de.	Escorca	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1615	Déu,	font de.	Esporles	Miquel Àngel Escanelles	Onofre Rullan. Toponímia d'Esporles.
1635	Déu,	camp de.	Palma	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1651	Déu,	can ull de.	Sóller	Miquel Àngel Escanelles	Plàcid Pérez. Cadastre de Sóller de 1968
1603	Diable,	pas des.	Campanet	Miquel Àngel Escanelles	Antoni Ordinas. Els noms de lloc del terme de Selva.
1611	Diable,	pas d'en.	Escorca	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1614	Diable,	culada del.	Esporles	Miquel Àngel Escanelles	Onofre Rullan. Toponímia d'Esporles.
1534	Diable,	cova del.	Manacor	Joan Reig	Pel Canal 33 sortien uns escaladors que pujaven parets sobre el mar i queien al mar sense fer-se mal a l'indret de la cova del Diable; segons Escanelles, el seu veritable nom és "cova del Dimoni" (núm. 1623).
1625	Diable,	puig del.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000. Al SE de Manacor, vora la muntanya Grossa (Mapa Topogràfic de Manacor 1:40.000, 2007).
1639	Diable,	Can.	Pollença	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1597	Diabes,	torrent dels.	Bunyola	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000; Antoni Ordinas i Miquel Grimalt, a <i>Miscel·lània Albert Manent</i> , pàg. 307, en fan esment.
1598	Diabes,	comellar des.	Bunyola	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1584	Dimoni,	Cal.	Algaida	Miquel Àngel	Mapa Topogràfic de les Illes Balears

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
				Escanelles	MTB 1:5.000; comunica Joan Reig (22-9-2011) que és un restaurant que es troba al quilòmetre 21 de la carretera de Palma a Manacor.
1595	Dimoni,	Cal.	Binissalem	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1600	Dimoni,	garrovers del.	Bunyola	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
793	Dimoni,	el.	Cabrera	Onomàstica	Butlletí, 2, 17.
794	Dimoni,	pedra del.	Cabrera	Onomàstica	Butlletí, 2, 17.
1606	Dimoni,	pedrera del.	Campos	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1607	Dimoni,	Can.	Campos	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1609	Dimoni,	cova del.	Deià	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1616	Dimoni,	potades del.	Esporles	Miquel Àngel Escanelles	Onofre Rullan. Toponímia d'Esporles.
1618	Dimoni,	Can.	Felanitx	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1619	Dimoni,	cova del.	Felanitx	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1620	Dimoni,	Son.	Felanitx	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1674	Dimoni,	Can.	Felanitx	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1675	Dimoni,	Can.	Felanitx	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1676	Dimoni,	Can.	Felanitx	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1455	Dimoni,	clot del.	Llucmajor	Internet Top. Mall.	Veí del clot de l'Infern i es puig de la Glòria (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1623	Dimoni,	cova del.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000; ens informà Reig que pel Canal 33 sortien uns escaladors que pujaven parets sobre el mar i queien al mar sense fer-se mal a l'indret de la cova del Diable (núm. 1534), nom que no correspon a la realitat.
1626	Dimoni,	Cal.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1679	Dimoni,	Can.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
1680	Dimoni,	Can.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1681	Dimoni,	Can.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1631	Dimoni,	potada del.	Montuiri	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1632	Dimoni,	Can.	Muro de Mallorca	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
2156	Dimoni,	pou del.	Palma	Miquel Àngel Escanelles	Comunicació 5-3-2013. És dins el bosc que rodeja el castell de Bellver: "Bellver és molt més que un tema de postal. És un territori verd, històric, fòssil, devora mateix de la ciutat. Una reserva de natura i passat. No cal visitar el castell, només cal perdre's al pinar per buscar les restes de l'antic polvorí, guaitar a les reixes de les coves amb el Pou del Dimoni, trepitjar les velles roderes obertes en terreny ric en fòssils."
1649	Dimoni,	Can.	Sineu	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1654	Dimoni,	talaiot del.	Valldemossa	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1056	Dimonis,	molí des.	Palma	Onomàstica	Butlletí 23, 115; Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1580	Fe,	Son.	Alcúdia	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca. Al SO d'Alcúdia i a ponent de la badia (Mapa Mallorca Geo/Estel 1:100.000); Mapa Mallorca DM.
1581	Fe,	Can.	Alcúdia	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1650	Fe,	Can.	Sineu	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1445	Infern des Moreis,		Porreres	Internet Top. Mall.	1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1648	Infern Vell i Infern Nou,		Sant Llorenç des Cardassar	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1444	Infern,	clot d'.	Algaida	Internet Top. Mall.	És a Son Coll (1-6-2008). Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1458	Infern,	camí de l'.	Algaida	Internet Top. Mall.	1-6-2008: al SO d'Algaida i a l'O de la carretera de Lluçmajor; Miquel Àngel

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
					Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1554	Infern,	comellar d'.	Algaida	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1505	Infern,	cova de l'.	Andratx	Gener Aymamí	Comunicació 23-10-2008 i 24-2-2011: Segons la revista <i>Speleon</i> , tom 18, 1971, del Centre Excursionista de Catalunya, és una cavitat de l'illa sa Dragonera, "en un desmunte de la carretera. A la entrada de curva que antecede a los torrentes de Cala Cucó".
1438	Infern,	xaragall d'.	Artà	Internet Top. Mal.	Quan dona la situació de la sinya de s'Hort de sa Begura, diu que està situada vora el camí que, passant per ses Planes i Carrossa, ens podria portar a Artà. Una mica més enllà de la sèquia que, portant l'aigua de la font d'en Remena, nodria el molí d'aigua de ses Planes i que fa de partió entre les antigues possessions de ses Planes i sa Begura. Gairebé on s'ajunten els xaragalls de sa Vinyassa i d'Infern (1-6-2008). Pot ser el mateix 1448?
1463	Infern,	tremolor de l'.	Artà	Internet Top. Mal.	És a les muntanyes d'Artà (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1469	Infern,	forat d'.	Banyalbufar	Internet Top. Mal.	Se situa al port des Canonge, a ponent de Nova Valldemossa (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Tomàs Vibot. Son Bunyola.
1462	Infern,	racó de l'.	Bunyola	Internet Top. Mal.	És a la serra d'Alfàbia (part de la serra de Tramuntana), que és límit dels municipis de Sóller i Bunyola (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1465	Infern,	font de l'.	Bunyola	Internet Top. Mal.	Situat a s'Estremera, al SE del poble (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1470	Infern,	l'.	Bunyola	Internet Top. Mal.	A Biniforani, a prop i a ponent de la carretera de Bunyola a Sóller (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1596	Infern,	comellar de l'.	Bunyola	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1464	Infern,	comellar d'.	Calvià	Internet Top. Mal.	A la serra de na Burguesa (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
					Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1601	Infern,	clot d'.	Calvià	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1471	Infern,	l'.	Campanet	Internet Top. Mal.	A Santiani (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1608	Infern,	gorg d'.	Deià	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
114	Infern,	clot d'.	Escorca	Onomàstica	Butlletí, 34, 2: Entre sa Calobra i el torrent de Pareis (Butlletí Talaia, març de 1996); segons Joan Reig: Un itinerari passa pels Binis, la font de sa Balma i la coma Fosca. Aquí diu que el comellar és la part superior de la coma, sota el puig Major, al N o NO d'aquest. Herbert Heinrich: <i>Doce excursiones clásicas por Mallorca</i> , Moll, 1987; des del clot de l'Infern es veu el torrent de Pareis (amb fotos); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca; informació de Ventura Castellvell: al llibre <i>Torrent de Pareis</i> d'A. Ordinas i A. Reynés, Moll, 1996, hi ha els "Clots de l'Infern", que són dos, el clot de l'Infern de Baix i el clot de l'Infern d'Alt.
1093	Infern,	voltetes de l'.	Escorca	Onomàstica	Butlletí, 34, 2; és al torrent de s'Esmorcador, darrere el puig Roig, desembocant vora el corral d'en Figuera (Internet 1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1610	Infern,	comellar de l'.	Escorca	Miquel Àngel Escanelles	És un comellar; segons Internet 1-6-2008, l'Infern a sa Calobra és entre el torrent de Pareis i la carretera. Atles de la Gran Enciclopèdia de Mallorca; informació de Ventura Castellvell: al llibre <i>Torrent de Pareis</i> d'A. Ordinas i A. Reynés, Moll, 1996, hi ha el comellar de l'Infern.
1456	Infern,	torrent d'./torrent de l'.	Esporles	Internet Top. Mall.	1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000; Antoni ORDINAS i Miquel GRIMALT, a Miscel·lània Albert MANENT, pàg. 306, diuen que hi ha dos torrent d'Infern a Mallorca.
1088	Infern,	comellar de l'.	Inca	Onomàstica	Butlletí, 34, 2; pot ser l'Infern situat al puig de Santa Magdalena (Internet

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
					Top. Mall. 1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1092	Infern,	clot de l'.	Inca	Onomàstica	Butlletí, 34, 2.
1450	Infern,	comellar de l'.	Lloseta	Internet Top. Mall.	És as Filicomís (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
538	Infern,	portes de l'.	Llucmajor	Llibre Llucmajor	Pàg. 168/170: A Llucamet segons el Mapa General de Mallorca (1952-1962); recollit per Mascaró, estan situades als penya-segats de la marina de Llucmajor, al sector de Llucamet (Internet Top. Mal. 1-6-2008): a migdia de la urbanització El Dorado, prop del carrer del cap Blanc; Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1454	Infern,	clot de l'.	Llucmajor	Internet Top. Mall.	És a Míner. Contraposició amb el puig de la Glòria (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1468	Infern,	clot d'.	Llucmajor	Internet Top. Mall.	A la serra de Galdent, a ponent de Randa, just al límit del municipi de Llucmajor amb el d'Algaida (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1987	Infern,	clot de l'.	Llucmajor	Dídac Martorell	Comunicació de data 27-11-2014: Es tracta d'un comellar o lit del torrent des Jueus, torrent que pertany a Llucmajor i que fa partió amb el municipi de Palma. És un topònim d'ús viu, car Pere Galiana Veiret, des Coll d'en Rabassa (Palma), informador habitual per al Nomenclàtor toponímic de les Illes Balears (NOTIB), digué en una entrevista que sa mare, a principi dels anys vint del segle XX, ja feia ús del nom, perquè hi tenia una casa a prop.
1095	Infern,	comellar d'.	Manacor	Onomàstica	Butlletí, 34, 2; Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1457	Infern,	clova de l'.	Manacor	Internet Top. Mall.	Clova manacorina (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1452	Infern,	comellar de s'.	Maria de la Salut	Internet Top. Mall.	És a Roqueta (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
					Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1459	Infern,	camí de l'.	Petra	Internet Top. Mall.	1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000. És a la zona de Bonany.
1682	Infern,	camí de l'.	Petra	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000. És a la zona de Son Dalmau.
1036	Infern,	clot d'.	Pollença	Onomàstica	Butlletí, 19, 7. Segons Joan Reig, a la guia de Herbert Heinrich <i>Doce excursiones clásicas por Mallorca</i> , 1987, es passa pel Rafal d'Ariant i des de Mortitx va a la cova de les Bruixes, a la costa i sota el cingle Verd. Darrere aquest cingle, molt enlaire, és el clot d'Infern; <i>Vèrtex</i> , núm. 207, juliol-agost de 2006, pàg. 26, els Clots d'Infern, a migdia de la carretera d'Escorca a sa Calobra, damunt el torrent de Pareis; és al puig Gros de Ternelles, acabant a la cala Solleric (Internet 1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000. És a Ariant.
1683	Infern,	clot d'.	Pollença	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000. És a Son Grua.
1684	Infern,	clot d'.	Pollença	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000. És a Fartàritx.
1443	Infern,	clot d'.	Sant Joan de Sineu	Internet Top. Mall.	És a Hortí (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1090	Infern,	comellar de l'.	Santanyí	Onomàstica	Butlletí, 34, 2; És al puig de ses Donardes (Internet 1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1091	Infern,	comellar de l'.	Selva	Onomàstica	Butlletí, 34, 2; A Moscarí, devora el Purgatori (Internet 1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca; Coma i comellar a Mallorca, per Mateu Morro, a <i>Miscel·lània Albert Manent</i> , pàg. 287.
1442	Infern,	l'.	Selva	Internet Top. Mall.	És a Son Fuster (1-6-2008).
1466	Infern,	clot de l'.	Selva	Internet Top. Mall.	A Bibiatzent, límit de Selva amb Mancor de la Vall (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
1213	Infern,	carrer de l'.	Sineu	Onomàstica	Butlletí 42, 52, 53: Padró de 1863 i empadronament de 1864.
1467	Infern,	comellar d'.	Valldemossa	Internet Top. Mall.	A Pastoritx, entre Valldemossa i Bunyola (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1096	Infern.	puig d'.	Sant Llorenç des Cardassar	Onomàstica	Butlletí, 34, 2: Nom d'una possessió del municipi. És un Infern que no porta article. En el mateix municipi hi ha dues possessions llorençines que porten el nom d'Infern Vell (foto de la casa de Sant Llorenç) i Infern Nou (Internet 1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1453	Infernet,	comellar de s'.	Maria de la Salut	Internet Top. Mall.	És a Roqueta (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1460	Infernets,	camí des.	Maria de la Salut	Internet Top. Mall.	1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1449	Infernets,	es.	Muro de Mallorca	Internet Top. Mall.	És a s'Albufera de Muro (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1094	Infernó,	l'.	Alaró	Onomàstica	Butlletí, 34, 2.
1451	Infernó,	comellar de l'.	Lloseta	Internet Top. Mall.	És as Filicomís (1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1447	Inferns de Balafí		Sant Llorenç des Cardassar	Internet Top. Mall.	1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000; el topònim es refereix a terrenys, segurament els menys productius, de la possessió («mas» com dieu vosaltres) anomenada Balafí (27-12-2009).
1446	Inferns de ses Voltes,		Sant Llorenç des Cardassar	Internet Top. Mall.	1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000; el topònim es refereix a terrenys, segurament els menys productius, de la possessió («mas» com dieu vosaltres) anomenada ses Voltes (27-12-2009).
1448	Inferns,	ets.	Artà	Internet Top. Mall.	És a Carrossa (1-6-2008). Pot tractar-se del mateix núm. 1438; Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
1602	Inferns,	comellar des.	Calvià	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1089	Inferns,	comellar dets.	Puigpunyent	Onomàstica	Butlletí, 34, 2, diu «comellar de l'Infern»; segons Internet Top. Mall., el lloc del «comellar dets Inferns» és al llogaret de Galilea (1-6-2008). Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1461	Inferns,	camí dels.	Sencelles	Internet Top. Mall.	1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1585	Jesús,	Can.	Andratx	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1586	Jesús,	comellar de Can.	Andratx	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1588	Jesús,	Cas.	Artà	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1645	Jesús,	camp de.	Sant Joan de Sineu	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1101	Llims,	comellar des.	Banyalbufar	Onomàstica	Butlletí, 34, 2.
1646	Llum,	clova de sa.	Sant Llorenç des Cardassar	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1643	Llumet,	comellar des.	Puigpunyent	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1622	Missa,	Can.	Inca	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1677	Missa,	Can.	Inca	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
864	Misser Arnau,		Llucmajor	Onomasticon	Volum V, pàg. 290: Partida del terme, a un quilòmetre al sud de Llucamet. Antigament tractament de 'missenyor'.
866	Missèr,	es.	Santa Margalida	Onomasticon	Volum V, pàg. 290: Partida del terme. Antigament tractament de 'missenyor'.
865	Missèr,	hort de Can.	Selva	Onomasticon	Volum V, pàg. 290: Partida del terme. Antigament tractament de 'missenyor'.
1079	Missèr,	carrer de Cas.	Selva	Onomàstica	Butlletí, 28, juny 1987, pàg. 24: Referència des de 1924. Deu el nom a l'existència d'una casa anomenada cas Missèr.
868	Missera,	na.	Costitx	Onomasticon	Volum V, pàg. 291: Finca de Son Barrera. Potser ve del tractament 'missenyora'. A Mallorca, dona que

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
					xerra molt amb pretensions de saber moltes coses, o que es mostra aviciada i exigent (GEC 10, 123).
869	Missèro,	Cas.	Montuïri	Onomasticon	Volum V, 291: Partida (no Misseró), potser masculí secundari, partint del femení Missera.
1589	Papa,	Can.	Artà	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1627	Papa,	Can.	Manacor	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1629	Papa,	turó d'en.	Montuïri	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1630	Papa,	caseta d'en.	Montuïri	Miquel Àngel Escanelles	Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1638	Papa,	Cal.	Pollença	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1640	Papa,	Can.	Pollença	Miquel Àngel Escanelles	Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1653	Papa,	Can.	Sóller	Miquel Àngel Escanelles	Plàcid Pérez. Cadastre de Sóller de 1968.
1685	Papa,	Can.	Sóller	Miquel Àngel Escanelles	Plàcid Pérez. Cadastre de Sóller de 1968.
1078	Paradís,	carrer del.	Selva	Onomàstica	Butlletí, 28, juny de 1987, pàg. 19: S'ignora l'origen d'aquest topònim tan exòtic; es considera que es Paradís és un neotopònim (Onomàstica núm. 104-105, 71/72).
872	Pareis,	torrent de.	Escorca	Onomasticon	Volum I, pàg. 222, VI, pàg. 157 i VII, pàg. 440: a sa Calobra. Curs d'aigua de la serra de Tramuntana format per la unió dels torrents del Gorg Blau i de Lluç, sota el puig de Cosconar (GEC 11, 300); Cosme Aguiló a Onomàstica, 34, 1: Ve de "Parais"; Onomàstica 66, 57: "Torrent de Parells" l'any 1830; Mapa Mallorca DM; Antoni Ordinas i Miquel Grimalt, a Miscel·lània Albert Manent, pàg. 307, en fan esment.
1097	Purgatori,	el.	Algaida	Onomàstica	Butlletí, 34, 2: És un lloc; Internet 1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1098	Purgatori,	el.	Escorca	Onomàstica	Butlletí, 34, 2: És un lloc; es troba a Son Macip (Internet 1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.

Núm.	Topònim	Genèric	Municipi	Informació	Notes
1100	Purgatori,		Llucmajor	Onomàstica	Butlletí, 34, 2: Alguna vegada s'anomena "Purgatori", com ens indica J. Veny (1976). És un lloc; Internet 1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1439	Purgatori,	hospital del.	Manacor	Internet Top. Mall.	1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1441	Purgatori,	el.	Pollença	Internet Top. Mall.	És a Ariant. Segons una llegenda pollencina, al Purgatori d'Ariant es conserven petrificats el cap d'una princesa mora que habitava la vall i el cos del seu assassí (1-6-2008). Zona rocosa en què la forma de les roques recorda els personatges de la llegenda (Miquel Àngel Escanelles, 22-7-2014).
1440	Purgatori,	camí del.	Sant Llorenç des Cardassar	Internet Top. Mall.	1-6-2008; Miquel Àngel Escanelles, segons Mapa Topogràfic de les Illes Balears MTB 1:5.000.
1099	Purgatori,	el.	Selva	Onomàstica	Butlletí, 34, 2: És un lloc; és a Moscarí (Internet 1-6-2008); Miquel Àngel Escanelles, segons Josep Mascaró Passarius. Mapa General de Mallorca.
1214	Purgatori,	carrer del.	Sineu	Onomàstica	Butlletí, 42, 54: Empadronament de 1864.
2177	Sant,	pou.	Alcúdia	Joan Reig	Comunicació de 13-5-2013: En una carta als lectors dirigida a la revista <i>El Temps</i> , núm. 1488, es parla d'una escola provisional feta a llevant de la finca des Pou Sant.
2180	Santa de Sant Joan,	font	Campos	Joan Reig	Comunicació de 13-5-2013: Segons els plec de la separata <i>Atlas Geogràfic Històric dels Països Catalans d'El Temps</i> , núm. 2003.

V. C. V. Desembre de 2014 toponimiapenedes@gmail.com vcarbonellvirella@yahoo.es

Bibliografia informativa

ALC. MOLL *Diccionari català-valencià-balear*

GEC *Gran enciclopèdia catalana*

Gener Aymamí Domingo. Excursionista i estudis de la geografia. Autor de diverses obres sobre molins de vent, construccions de pedra seca, itineraris excursionistes, etc.

Internet Top. Mall. www.toponimiamallorca.net

Joan Reig Valls. Excursionista i estudis de la geografia. Autor de "Infernals als Països Catalans, I", UEC, 1998-1999, i "Infernals als Països Catalans, II", UEC, *VI Jornades de Literatura Excursionista*, octubre de 2000.

Llibre Lluçmajor. *La toponímia de la costa de Lluçmajor*, per Cosme Aguiló, 1996.

Manacor turístic Mapa topogràfic del terme municipal de Manacor 1/40.000. Ajuntament de Manacor. Delegació de Turisme, 2007.

Miquel Àngel Escanelles Garau. Especialista en Ordenació del Territori i Urbanisme del Gabinet d'Anàlisi Ambiental i Territorial de Palma.

Onomàstica. Societat d'Onomàstica. Butlletí interior. Toponímia. Antroponímia.

Onomasticon Joan Coromines. *Onomasticon Cataloniae*.

Talaia Butlletí de l'Agrupació Excursionista Talaia de Vilanova i la Geltrú.